

~אורנית~

הבנת הנקרא~לשון~כתיבה

טקסט מידעי - צ'ינצ'ילה

צ'ינצ'ילה היא סוג של מכרסם ממשפחת היונקים. מקורה בהרי האנדים שבדרום אמריקה.

הצ'ינצ'ילה היא חיה חברתית החיה בזוגות או בקבוצות משפחתיות גדולות יותר. סביבת המחיה הטבעית שלה היא מקומות סלעים וחרושים.

בשנים האחרונות חל גידול עצום במספר האנשים המגדלים צ'ינצ'ילות כחיות מחמד, וזאת משום ששנים רבות צדו אותן לתעשיית הפרווה, דבר שכמעט גרם להכחדת הגזע.

1. הצ'ינצ'ילה היא ממשפחת ה_____

- זוחלים
- עופות
- יונקים
- מכרסמים

איתור
פרטים

2. "מקורה בהרי האנדים שבדרום אמריקה". למה

הפונה במלה "מקורה": _____

- יש לה מקור
- היא סובלת מקור

פירוש
לפי
הקשר

• המקום ממנו הגיעה

איתו
פרטים
סמוי

3. מדוע יש גדול במספר האנשים המגדלים צינצ'ילה

כחית

מחמד?

4. מה המלה המנגדת למלה "עצום"?

אוצר
מילים

• גדול

• קטן

• ענק

5. מה המלה המנגדת למלה "גדול" :

• ירידה

• נמוכה

כדי לתקשר ביניהן משמיעות הצינצ'ילות מגון רחב של
ציוצים וחריקות שנים.

יש שני סוגים של צינצ'ילות : צינצ'ילה ארפת זנב,
וצינצ'ילה קצרת זנב.

הצינצ'ילה פעילה וסקרנית מאוד ובעלת יכולות אתלטיות
מרשימות, למשל ריצה, טפוס וקפיצה לגבה.

איתור
פרטים

6. כיצד מתקשרות ביניהן הציינצילות?

אוצר מילים/
פרוש לפי
שורש/הקשר

7. למה הכוונה במשג: "סביבת המחיה שלהן" -

8. לצינצילות יש יכולות אתלטיות, למה הכוונה במילה
'אתלטיות'?

איתור
פרטים

9. מהי סביבת המחיה של הציינצילות?

הסקת
מסקנות

10. האם יש קשר בין סביבת החיים של הציינצילות
לבין היכולות האתלטיות שלהן? הסבירו את
תשובתכם.

כתיבת תשובה מיטבית:
תשובה מלאה, סימני
פיסוק, מילות קישור.

בְּטֶבַע הַצִּינְצִיּוֹת הֵן צְמֻחוֹנוֹת וְנִיזוֹנוֹת מְשׁוֹרְשִׁים וּפִירוֹת.
בְּשָׂבִי הֵן אוֹכְלוֹת כּוֹפְתִיּוֹת (כּוֹפְתָאוֹת) מִיּוֹחָדוֹת בְּתוֹסֶפֶת
חֲצִיר. צִינְצִיּוֹת אוֹהֲבוֹת לְכַרְסָם כֹּל דָּבָר, לָכֵן מִי שֶׁמְגִדֵּל
אוֹתָן כְּחֵית בֵּית צָרִיד לְהַקְפִּיד לְגַדֵּל אוֹתָן בְּכֻלּוֹב עִם רֶשֶׁת
מְמַתְכֶּת. הַכֻּלּוֹב צָרִיד לְהִיּוֹת מְסַפֵּיק מְרוּנָח כְּדִי לְאַפְשֵׁר
לְצִינְצִיּוֹת פְּעִילוֹת: לְשַׁחֵק, לְרוֹץ וּלְטַפֵּס.

11. מָה אֲפָשֵׁר לְכַתֵּב בַּמָּקוֹם הַמֶּלֶךְ "נִזְנוֹנוֹת"?

12. לָמָּה הַכּוֹנֵן בַּמֶּלֶךְ "בְּשָׂבִי"? _____

- כֶּשֶׁהוּ יוֹשְׁבוֹת
- בְּמוֹשָׁב
- כֶּשֶׁהוּ שְׂבוּיּוֹת

ידע
לשוני

13. פִּרוֹשׁ מֶלֶךְ לְפִי הַקָּשָׁר:
מָה יָכוֹל לְהִיּוֹת פִּרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ "כּוֹפְתִיּוֹת" בְּמִשְׁפָּט:
"בְּשָׂבִי הֵן אוֹכְלוֹת כּוֹפְתִיּוֹת (כּוֹפְתָאוֹת) מִיּוֹחָדוֹת
בְּתוֹסֶפֶת חֲצִיר" _____

- סוּג שֶׁל קָשָׁר
- סוּג שֶׁל מְזוֹן

14. האם הכלוב של הצ'ינצ'ילה יכול להיות עשוי מעץ? הסבר את תשובתך.

הסקת מסקנות

15. מהן הפעילויות שהצ'ינצ'ילה עושה בכלוב?

איתור פרטים

16. מהי מלת הקשור המופיעה בקטע? _____

ידע לשוני

מה תפקידה?

- הסבר
- נגוד
- הוספה

שיני הצ'ינצ'ילות גדלות ומתארכות כל הזמן. שן צ'ינצ'ילה גדלה ב- 27 ס"מ בשנה. לכן יש לדאוג שיהיה בכלוב גזע עץ או חומר קשיח לכירסום ולשיוף השיניים.

צ'ינצ'ילה היא חית לילה ויכולה לבלות את רוב שעות היום בנמנום. היא רגישה מאוד לחום ורצוי לגדל אותה במקום עם פחות מ- 25 מעלות.

17. למה הכוונה במשפט: " צ'ינצ'ילה היא חית לילה": _____

- היא ישנה כל הלילה
- היא ערה כל הלילה
- היא פעילה רק ביום

בגיל 3-4 חודשים הצ'ינצ'ילה יכולה כבר ללדת. ההריון נמשך 111 יום. הצ'ינצ'ילה ממליטה בערך 3-4 גורים. גורי הצ'ינצ'ילה מטופלים באהבה על-ידי אימא צ'ינצ'ילה שמיניקה אותם. הזכר יכול להשאיר בפלוב גם בזמן ההריון וגם לאחר הלידה. הגורים יונקים 8 שבועות ולאחר מכן אפשר להפרידם מהאם. תוחלת חייה היא בין 15 ל-20 שנה.

18. השלימו את המספרים החסרים לפי הקטע:

הצ'ינצ'ילה יכולה ללדת גורים בגיל _____ או _____
חודשים. ההריון נמשך _____ ימים. היא
ממליטה _____ - _____ גורים. הגורים יונקים
במשך _____ שבועות.

19. אילו מהמלים האלה אינן שכיחות למשפחת

המלים של המלה "מטפלים": _____

- טפול
- לטוף
- לטפל
- תפלות

20. למה הפונה במשג: 'תחלת חיים'?

ידע
לשוני

- התחלת החיים
- ארץ החיים

21. השלימו: הצ'ינצילות יכולות להיות בין _____ ל _____ שנים.

22. בטקסט מופיעים הרבה פעלים, למשל:

מיניקה, ממליטה, יונקים, מטפלים, אוהבות, אוכלות, מתקשרות, צדו.

**בחרו חמישה פעלים ושבו אותם במשפט הקשור לקטע.
למשל: אוכלות: הצ'ינצילות אוכלות צמחים ושרשים.**

ידע
לשוני

בְּקִטְעַיִשׁ גַּם שְׁמוֹת פְּעִיל. שֵׁם פְּעִיל הוּא שֵׁם עֶצֶם הַמְצִינִי
אֶת הַפְּעֻלָּה. הוּא שׁוֹנֶה מִהַפְּעִיל בְּכָדָּ שְׂאִין לוֹ זְמַן, הוּא
לֹא מְשַׁתָּנֶּה כְּשֶׁהַזְמַן בְּמִשְׁפַּט מְשַׁתָּנֶּה :

לְקַפֵּץ, לְטַפֵּס, לְרוֹץ, לְהַקְפִּיד, לְלָדַת, לְגִדֵּל, לְדַאֵג

כְּתֹבוּ לְכָל פְּעִיל אֶת שֵׁם הַפְּעִיל שְׁלוֹ :

דוגמה : טִילְתִּי – לְטִיל

שְׁמַרְנוּ – _____

קוֹרְאֵת – _____

מְצַיְרִים - _____

כְּתִבְנוּ – _____

שִׁבְרָה – _____

קריאת מילים:

מְכַרְסִם	גִּידוּל	לְהַפְרִידֵם
חַיִּיהֶם	הַכְחָדַת הַגָּזַע	וְנִיזוֹנוֹת
הַרִי הָאֲנָדִים	צִינָצִיילוֹת	שְׁבִי
צָדוּ		מִינִיקָה
תַּעֲשִׂית	מְטוֹפְלִים	צְמַחוֹנִיּוֹת
בְּנִמְנוֹם	כּוֹפְתִיּוֹת	מְרוֹנָח
גִּדְלוֹת	וּמִתְאַרְכוֹת	כָּרְסוֹם לְכָרְסוֹם
חוֹמֶר	קִשִּׁים	שִׁיוֹף וּלְשִׁיוֹף